

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2003-1-124 (Devralma)
Karar Sayısı : 04-03/31-10
Karar Tarihi : 15.1.2004

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, R. Müfit SONBAY, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ,
Rıfki ÜNAL, Prof Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
M.Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B. RAPORTÖRLER: M.Ömür PAŞAOĞLU, Mustafa M. ÖZKARABÜBER

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: - Alcan Inc.
Temsilcisi: Av. Utku COŞAR ve Av. Arzu COŞAR
İnönü Cad. Gümüşsu Palas No:26/2 Taksim-İstanbul

D. TARAFLAR

: - Alcan Inc.
1188 Sherbrooke Street West Montreal KANADA

- Pechiney
7, Place du Chancelier Adenauer F-75116 Paris FRANSA

E. DOSYA KONUSU: Pechiney'in borsada işlem gören hisselerinin Alcan Inc. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 15.9.2003 tarih, 4463 sayı ile giren ve en son 30.12.2003 tarih, 6447 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 12.1.2004 tarih, 2003-1-124/Öİ-04-MÖP sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 12.1.2004 tarih, REK.0.05.00.00/10 sayılı Başkanlık önergesi ile 04-03 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda anılan işlemin;

- 1997/1 sayılı Tebliğ'de belirtilen ciro eşiğinin aşılması nedeniyle izne tabi bir devralma olduğu,
- ilgili pazarlarda hakim durum yaratacak ya da mevcut hakim durumu güçlendirecek nitelikte olmadığı,
- bu nedenle dosya konusu işleme izin verilmesi gerektiği

ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Alcan Inc. (Alcan)

Merkezi Kanada olmak üzere 42 ülkede tesis ve fabrikası bulunan Alcan, boksit madencilği, alümina arıtma, alüminyum eritme, alüminyum imalatı, alüminyum geri dönüşümü, paketleme ve bunlara ilişkin ar-ge konuları ile iştiğal eden ve özel nitelikli alüminyum ve paketleme ürünlerinin üretimini yapan çok uluslu bir teşebbüstür.

Alcan, aşağıda yer verilen altı iş grubundan oluşmaktadır:

- Boksit, Alümina ve Özel Nitelikli Kimyasal Ürünler Grubu: Bu grubun faaliyetlerine boksit madenleri ve yatakları işletimi, alümina arıtma ve ayrıca özel nitelikli kimyasal maddeler imalatı dahildir.

- Ana Metal Grubu: Ana metal grubu, sac külçe, çekme çubuk, tel çubuk ve döküm külçe şeklindeki birincil katma değerli ürünlerin üretiminde ve Alcan'ın global enerji üretimi ile eritme işlemlerinde faaliyette bulunmaktadır.

- Avrupa Haddelenmiş Ürünler Grubu: Faaliyetleri Avrupa kaynaklı hadde ürünleri tesislerinde alüminyum sac, folyo ve geri dönüşüm üretimlerini kapsamaktadır.

- Amerika ve Asya Haddelenmiş Ürünler Grubu: Grubun faaliyetleri tüm Amerika ve Asya kıtalarındaki hadde tesislerinde alüminyum sac, folyo ve geri dönüşüm üretimlerini kapsamaktadır.

- Özel Tasarımlı Ürünler Grubu: Faaliyetleri, çekme ürünler (ekstrüzyon ürünleri), tel, kablo, kompozit malzeme, toplu taşımacılık ve otomotiv sektörü sistemleri, özel tasarımı dökme ürünleri ve diğer teknik ürünlerin üretimini kapsamaktadır. Bunlara ek olarak, bu grup, dış cephe, panolar ve nakliye için son kullanım ürünü olarak kompozit üretmektedir. Kompozit ürün serisine, alüminyum-plastik kompozit, elyaf takviyeli plastik sistemleri ve köpük plastik malzemeleri dahildir.

- Paketleme Grubu: Paketleme grubu, plastik, kağıt, karton, alüminyum, cam ve çelik ürünlerini işlemektedir. Bu grubun ana paketleme ürünlerine esnek ambalajlama, katlanır kartonlar, folyo kutular, cam ve sert plastik ve meşrubat kutuları dahildir.

Dosya mevcudu bilgilere göre, Türkiye'de Alcan, hisselerinin tamamı kendine ait bir yavru şirketi vasıtasıyla Lawson Mardon İzmir Gravür Baskılı Karton Sanayi ve Ticaret A.Ş.'yi (Lawson) kontrol etmektedir. Lawson, sigara kartonu üretimi ve tedarigi konusunda faaliyet göstermektedir. Alcan, ayrıca, Rotopak Matbaacılık Ambalaj Sanayi ve Ticaret A.Ş., Rotogravür Klişecilik Grafik

Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Rotopaş Ambalaj Pazarlama ve Dağıtım A.Ş.'nin %100 hissesine sahiptir. Şirketlerin her üçü de paketleme üretimi ve tedarigi konularına faaliyet göstermektedir.

H.1.2. Pechiney

Merkezi Fransa'da bulunan Pechiney, uluslararası ölçekte alüminyum ve paketleme ürünleri üretimi ve satışı ile iştirak etmektedir. Avrupa'daki devralma işlemi öncesi halka açık olarak faaliyet gösteren teşebbüs, devralma sonrasında Alcan'ın yavru şirketi konumuna gelecektir.

Pechiney aşağıdaki alanlarda faaliyet göstermektedir:

- Birincil Alüminyum: Boksit madenciliği, alümina üretimi, birincil alüminyum üretimi ve eritme teknolojilerinin geliştirilmesidir.
- Alüminyum Dönüştürme: Alüminyumun, hadde ürünlerine, çekme ürünlerine (ekstrüzyon ürünler) ve döküm alaşımlara dönüştürülmesidir.
- Paketleme: Esnek ve diğer paketleme ürünlerinin üretimidir.
- Uluslararası Ticaret: Birincil alüminyum, alüminyum dönüştürme ve paketleme gruplarına ürettikleri ürünlerin bir kısmını satarak ve grup imalat birimlerinin tedarik ve satış faaliyetlerini yöneterek gerekli desteğin sağlanması faaliyetidir.

Dosya mevcudu bilgilerden, Pechiney'in Türkiye'de üretim faaliyetinin bulunmadığı; ancak satışlarını, sermayesinin %99'una sahip olduğu Pechiney Dış Ticaret Ltd. Şti. vasıtasıyla gerçekleştirdiği anlaşılmaktadır.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

Alcan ve Pechiney, global ölçekte alüminyum ve paketleme sektörlerinde birçok ürün pazarında faaliyet göstermektedir.

Her iki teşebbüs de alüminyum sektöründe dikey olarak entegre olup, boksit madenciliğinden, özel nitelikli ürünlerin imaline kadar üretim zincirinin her kademesinde yer almaktadır.

Dosya mevcudu bilgilere göre, Alcan ile Pechiney'in Türkiye pazarına sundukları ürünler arasında dört ürün grubunun örtüştüğü anlaşılmaktadır. Bu ürünler, kimyasal sınıf alümina, birincil alüminyum, yassı haddelenmiş ürünler ve paketleme ürünleridir.

Alümina: İşlenerek alümina üretilen tek hammadde boksittir. Boksit cevherinin "Bayer" metodu olarak bilinen dört aşamalı termo-kimyevi işlem vasıtasıyla eritilmesi sonucu alümina üretimi mümkün olmaktadır. Eritme sınıfı alümina, birincil alüminyumun eritilmesinde kullanılan hammadDEDİR; hem Alcan hem de Pechiney eritme sınıfı alümina sektöründe faal şirketlerdir.

Eritme sınıfı harici uygulamalarda kullanılan kimyasal sınıf alümina ise alümina hidratlar ve kalsine edilmiş oksitlerden müteşekkildir. Bu ürünler son kullanım alanlarına göre imalat işleminin çökeltme aşamasında elde edilerek, muhtelif teknik özelliklerde olmak üzere kurutulmakta ve öğütülmektedir. Pechiney, Avrupa'da, kimyasal sınıf alümina pazarında faaliyet göstermektedir. Alcan, 2001 yılında kimyasal sınıf alümina üretimi alanında Avrupa pazarından çekilmiştir.

Birincil Alüminyum: Birincil alüminyum, alüminanın eritilmesi ile üretilmektedir. Alümina yüksek dereceli elektroliz işlemi uygulanarak alüminyum ve oksijenden oluşan elementlere dönüştürülmektedir. Birincil alüminyum eritilmiş halde veya çubuk, külçe, haddelenmiş dilim formları da dahil birçok değişik formda döküm ürünü olarak üretilebilmektedir. Birincil alüminyum saf halde üretilebileceği gibi, manganez, magnezyum, bakır, çinko ve demir gibi diğer metallerle alaşımlı olarak da imal edilebilmektedir.

Yassı Haddelenmiş Ürünler: Yassı haddelenmiş ürünler, sıcak ve soğuk haddelene yöntemleriyle birçok değişik aşamadan geçerek üretilen yarı-mamul yassı alüminyum ürünlerdir. Bu ürünler plaka, sac, şerit, folyo ve külçe dahil birçok değişik form, ebat ve bileşimlerde imal edilerek satılmaktadır. Büyük alüminyum üreticilerinin birçoğu yassı haddelenmiş ürünlerin her çeşidini üretmekte ve hadde tesislerinde mevcut olan değişik genişlik ve aralıkları ile sıralama seçeneklerini kullanarak, önemli bir ek maliyet olmaksızın değişik üretimler yapabilmektedir. Bu nedenle, değişik yassı haddelenmiş ürün çeşitleri arasında arz açısından yüksek dereceli ikame edilebilirlik mevcuttur.

Esnek Paketleme: Alcan'ın Türkiye'ye sattığı paketleme ürünlerinin hemen hemen tamamı esnek paketleme ve sigara kartonundan oluşmaktadır. Pechiney ise sigara kartonu üretmemekte ve satmamaktadır.

Esnek paketleme üretimi; hammaddelerin (genellikle alüminyum folyo, plastik, selüloz filmler, kağıt ve diğer bazı hammaddelerden oluşan) gıda, meşrubat, tütün ve sigara, farmakoloji, kozmetik ve tıbbi ürünler de dahil muhtelif son-kullanım sanayilerde birincil paketleme, ikincil paketleme ve etiketleme maksadıyla kullanılmak üzere rulo haline getirilmiş paketleme malzemelerinin imalatı, tedariki ve dönüştürülmesi faaliyetlerini içermektedir. Müşteriler değişik türde esnek paketleme çeşitleri arasında seçim yapma ve satın alma olanağına sahiptir. Tedarikçiler de geniş bir yelpazeyi kapsayan esnek paketleme çeşidi sunmaktadır. Bütün bu ürünler için ayrı ayrı alt pazarlar tanımlanmasının imkanı bulunmamaktadır. Bu durumun temel nedeni, paketleme işinin ayırt edici özelliklerinin müşterilere bağlı olmasıdır. Müşteriler, marka imajlarına uygun olarak oluşturdukları dizaynları üreticilere iletmekte, üretim de bu dizaynlara göre gerçekleştirilmektedir. Bu çerçevede, ürünlerin arz ikamesine sahip olduğu ve sipariş almaya göre farklılaştırılabildiği göz önüne alındığında, paketleme ürünlerinin tek başına bir ürün pazarını oluşturduğu anlaşılmıştır.

Alcan ile Pechiney'in faaliyetleri söz konusu dört ürün grubunda kesişmektedir. Ancak Alcan'ın Türkiye'de bu ürünlerden kimyasal sınıf

alümina satışı dikkate alınmayacak kadar düşüktür. Ayrıca, Alcan'ın Avrupa kimyasal alümina pazarından çekildiği hususu da dikkate alınarak, bu ürün değerlendirmeye tabi tutulmamıştır.

Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde, ilgili ürün pazarları "birincil alüminyum", "yassı haddelenmiş alüminyum ürünler" ve "esnek paketleme" pazarları olarak belirlenmiştir.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

İlgili pazarlardaki ürünlerin, ülke genelinde dağıtım ve satışının yapılabilmesi nedeniyle ilgili coğrafi pazar Türkiye Cumhuriyeti sınırları olarak tespit edilmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Dosya mevcudu bilgilerden, Alcan'ın, borsada işlem gören Pechiney hisselerini satın alma teklifinin tamamlanmış olduğu ve Fransız Borsası'nın yaptığı açıklamaya göre 9.1.2004 itibarıyla bu hisselerin %95'inden fazlasının Alcan'ın kontrolüne geçtiği anlaşılmıştır. Bu nedenle, kontrol değişikliğinin gerçekleştiği devralma işlemi, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesi kapsamında bir devralmadır.

Tarafların ilgili pazarlardaki 2002 yılı ciro ve pazar paylarına ilişkin bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

Tablo- Tarafların İlgili Pazarlardaki 2002 Yılı Ciro ve Pazar Payları

Ürün Pazarı	Alcan (milyon TL)	Pechiney (milyon TL)	Toplam (milyon TL)	Alcan Pazar Payı	Pechiney Pazar Payı	Toplam
Birincil alüminyum	14.697.445	% 5
Yassı haddelenmiş ürünler	54.710.676	% 12
Esnek paketleme	61.015.156	% 13

Yassı haddelenmiş alüminyum ürünler ile esnek paketleme pazarlarında tarafların toplam cirolarının 1997/1 sayılı Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesinde yer alan 25 trilyon TL ciro eşikini aşması nedeniyle, işlem izne tabi bir devralmadır.

Yassı haddelenmiş ürünler pazarında tarafların toplam pazar payları %12'ye ulaşmaktadır. Türkiye pazarı alüminyum sektöründeki yoğunlaşma oranları bakımından Avrupa pazarına göre farklı bir durum arz etmektedir. Sektördeki en büyük kuruluş Eti Holding A.Ş.'ye bağlı Eti Alüminyum A.Ş.'dir. Ülke alüminyum ihtiyacının yaklaşık %40'ı söz konusu teşebbüsün Seydişehir tesislerinden karşılanmaktadır. Bunun yanı sıra sektörde yan ürün/

haddelenmiş ürün üreten 400 civarında özel sektör teşebbüsü faaliyet göstermektedir.

Esnek paketleme pazarında Alcan'ın pazar payı %..... iken, Pechiney'in pazar payı daha da düşüktür. Dolayısıyla işlem, esnek paketleme pazarında yoğunlaşma yaratmamaktadır.

İlgili pazarlarda herhangi bir giriş engeli bulunmadığı da dikkate alınarak, anılan işlemin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi anlamında rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran nitelikte olmadığı kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

Pechiney'in borsada işlem gören hisselerinin Alcan Inc. tarafından devralınması işleminin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem olduğuna, bununla birlikte bu işlemin aynı Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratan veya mevcut bir hakim durumu güçlendiren ve bunun sonucunda ilgili pazarlardaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran nitelikte olmadığına, dolayısıyla bildirim konusu devralmaya izin verilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.